

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Приймальна комісія

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор університету

д. і. н., проф.

29 травня 2026 р.

Олексій НЕСТУЛЯ

ПРОГРАМА

фахового іспиту

для здобуття ступеня магістра

спеціальність D7 «Торгівля»

освітня програма Товарознавство та експертиза в митній справі

для осіб зі спеціальними умовами участі у конкурсному відборі

Рекомендовано до затвердження

на засіданні приймальної комісії
протокол № 5 від 29 травня 2026 р.

Відповідальний секретар

приймальної комісії

 Денис МИРОНОВ

Полтава 2026

Упорядники: Бірта Г.О., д.с.-г.н., професор, завідувач кафедри товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи Полтавський університет економіки і торгівлі

Горячова О. О., к. т. н., доцентка кафедри товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи, Полтавський університет економіки і торгівлі

Рецензенти: Бургу Ю.Г., к.с.-г.н., доцент кафедри товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи, Полтавський університет економіки і торгівлі

Офіленко Н.О., к.с.-г.н., доцентка кафедри товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи, Полтавський університет економіки і торгівлі

Розглянуто на засіданні кафедри
товарознавства, біотехнології, експертизи
та митної справи

протокол № 11 від 22 травня 2026 р.

Зав. кафедри Габрієлла БІРТА

Зміст

1. Пояснювальна записка.....	4
2. Перелік питань, що виносяться на фаховий іспит.....	5
3. Критерії оцінювання.....	9
4. Список рекомендованої літератури.....	11

Пояснювальна записка

Освітньо-професійною програмою підготовки магістра зі спеціальності D7 Торгівля освітня програма «Товарознавство та експертиза в митній справі» передбачається фаховий іспит для вступників, що мають вищу освіту освітнього ступеня магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста), мають право на спеціальні умови участі в конкурсному відборі на навчання.

Перелік питань базується на навчальному матеріалі освітніх компонентів циклу професійної підготовки.

Мета фахового іспиту. Вступ на навчання за ступенем «Магістр» полягає у визначенні рівня підготовленості вступників, які бажають навчатись у Полтавському університеті економіки і торгівлі за освітньою програмою «Товарознавство та експертиза в митній справі»

Вимоги до здібностей і підготовленості абітурієнтів. Вступники повинні мати вищу освіту та здібності до володіння знаннями, уміннями і навичками в галузі природничо-наукових, загальноекономічних, технічних наук.

Характеристика змісту програми. Програма випробувань передбачає з'ясування рівня теоретичних знань студентів та їх відповідність до вимог ступеня підготовки магістр визначених у стандартах вищої освіти за спеціальністю.

Порядок проведення випробувань визначається Положенням про приймальну комісію ПУЕТ та Положенням про предметні екзаменаційні та атестаційні комісії з проведення вступних випробувань.

Перелік питань, що виносяться на фаховий іспит

1. Молоко, правила визначення якості, умови зберігання питного молока.
2. Товарознавча характеристика безалкогольних напоїв, правила визначення якості, вади та умови зберігання фруктових соків.
3. Товарознавча характеристика продуктів переробки фруктів, показники якості.
4. Товарознавча характеристика та споживні властивості пива.
5. Товарознавча характеристика хліба та хлібобулочних виробів, правила визначення їх якості.
6. Товарознавча характеристика, визначення якості та умови зберігання карамелі та цукерок.
7. Товарознавча характеристика чаю, показники якості та умови зберігання.
8. Товарознавча характеристика кави, показники якості та умови зберігання.
9. Товарознавча характеристика, показники якості та умови зберігання сичужних сирів.
10. Товарознавча характеристика, показники якості, вади та умови зберігання цукру.
11. Товарознавча характеристика, показники якості, вади та умови зберігання вершкового масла.
12. Товарознавча характеристика, показники якості, вади та умови зберігання мороженої риби.
13. Характеристика свіжих овочів (картоплі, капусти). Показники якості, хвороби і дефекти, умови зберігання.
14. Джерела та шляхи надходження радіонуклідів в організм людини.
15. Джерела надходження пестицидів у харчові продукти.
16. Біологічна дія нітратів і нітритів на організм людини.
17. Загальна характеристика і класифікація харчових добавок.
18. Поліпшувачі органолептичних властивостей.
19. Характеристика технологічних добавок.

20. Гігієнічні принципи використання харчових добавок.
21. Класифікація товарної інформації, основні функції маркування.
22. Основні аспекти проведення експертизи товарів.
23. Загальні вимоги до технічних засобів митного контролю.
24. Металодетектори, принцип дії, конструктивні особливості, застосування.
25. Рентгенівські апарати, принцип дії, групування та застосування в митному контролі.
26. Характеристика пошукових засобів митного контролю.
27. Характеристика електронних детекторів матеріалів.
28. Класифікація методів митного контролю.
29. Характеристика руйнівних методів контролю.
30. Характеристика неруйнівних методів контролю: фізичних, органолептичних.
31. Спеціальні засоби митного контролю, їх призначення, використання.
32. Характеристика елементів захисту грошових знаків, можливість їх виявлення.
33. Сутність товарної номенклатури, класифікації та кодування товарів.
34. Поняття та структура товарної номенклатури зовнішньоекономічної діяльності.
35. Основні класифікаційні ознаки, що використовуються під час класифікації товарів за УКТ ЗЕД.
36. Характеристика рівнів класифікації УКТ ЗЕД.
37. Основні правила інтерпретації УКТ ЗЕД: мета створення та призначення.
38. Здійснити ідентифікацію зразка, що запропонований викладачем.
39. Структура зовнішньоторговельної політики держави. Інструменти зовнішньоторговельної політики: ліцензування, квотування, субсидювання, митні платежі.
40. Структура зовнішньоторговельної політики держави. Форми зовнішньоторговельної політики держави: протекціонізм, політика вільної торгівлі, уніфікація ЗЕД.

41. Митна брокерська діяльність. Митний брокер. Вимоги до провадження посередницької діяльності митних брокерів.
42. Процедура декларування. Форми декларування.
43. Процедура декларування. Місце декларування. Строки декларування.
44. Державна митна справа. Принципи здійснення державної митної справи.
45. Країна походження товару та критерії достатньої переробки товару.
46. Документи про походження товару. Підтвердження країни походження товару.
47. Ведення Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності, її структура та класифікація товарів
48. Організація та здійснення митного контролю. Форми митного контролю та їх характеристика.
49. Митні експертизи. Взяття проб (зразків) товарів. Операції із взятими пробами (зразками) товарів.
50. Митна вартість товарів. Цілі використання відомостей про митну вартість товарів.
51. Контроль правильності визначення митної вартості товарів та її коригування.
52. Механізм нарахування непрямих податків при здійсненні імпорتنих операцій.
53. Особливості пропуску та оподаткування товарів, що переміщуються (пересилаються) через митний кордон України громадянами.
54. Митне оформлення. Виконання митних формальностей при здійсненні митного оформлення. Місце і час здійснення митного оформлення.
55. Мито та його види. Об'єкти оподаткування митом. Ставки мита. Платники мита.
56. Тарифні пільги (тарифні преференції). Звільнення від оподаткування митом (податкові пільги)
57. Декларування товарів шляхом подання органу Державної фіскальної служби України декларації. Прийняття митної декларації.

58. Помилки у митній декларації. Зміна, відкликання та визнання митної декларації недійсною.

59. Вимоги до заповнення митної декларації на бланку єдиного адміністративного документу.

60. Оформлення митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа з використанням форми МД-2.

Кількість тестових завдань на фаховому іспиті – 70.

Тестові завдання складаються із завдань з вибором однієї правильної відповіді.

Критерії оцінювання

Вступне випробування передбачає виконання тестових завдань, які об'єктивно визначають рівень підготовки вступників.

Тестова перевірка знань охоплює систему базових тестових завдань закритої форми із запропонованими відповідями. Серед відповідей на тестове завдання вступнику слід обрати одну правильну. Для кожного вступника передбачається 70 тестових завдань, неправильна відповідь на тестове завдання оцінюється у 0 балів.

Особи, які отримали менше 100 балів, участі у конкурсному відборі не беруть.

Оцінювання здійснюється за шкалою від 100 до 200 балів.

Тестовий бал	Бал за шкалою 100–200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100–200
15	100	43	156
16	102	44	158
17	104	45	160
18	106	46	162
19	108	47	164
20	110	48	166
21	112	49	168
22	114	50	170
23	116	51	172
24	118	52	174
25	120	53	176
26	122	54	178
27	124	55	180
28	126	56	182
29	128	57	184
30	130	58	186
31	132	59	188
32	134	60	190
33	136	61	191
34	138	62	192
35	140	63	193
36	142	64	194
37	144	65	195
38	146	66	196
39	148	67	197

40	150	68	198
41	152	69	199
42	154	70	200

Список рекомендованої літератури

1. Гребельник, О. П. Митна справа [Текст] : підручник / О. П. Гребельник. – 4-те вид., оновл. та доповн. – Київ : Центр учб. л-ри, 2014. – 472 с.
2. Митний кодекс України : Закон України від 13 березня 2012 р. № 4495-VI (із змінами) [Електронний ресурс] / Верховна Рада України : офіційний веб-сайт. – Режим доступу : URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws>. – Назва з екрану.
3. Назаренко Л. О. Експертиза товарів (експертиза продовольчих товарів): навч. посіб. Вищий навч. заклад Укоопспілки «Полтав. ун-т економіки і торгівлі» (ПУЕТ). – Київ : Центр учбової літератури, 2017. – 311 с.
4. Бірта Г. О. Товарознавство продовольчих товарів (спецкурс): навч. посіб. / Г. О. Бірта. К. :ЦНЛ, 2017
5. Полікарпов І. С. Товарознавство. Непродовольчі товари: виробы господарського та культурно-побутового призначення: навч. посіб. / І. С Полікарпов, В. С. Лукашов, Р. В. Кирильчук, А. М. Уська, О. В. Сафронова. Львів: Видавництво «Магнолія 2006»., 2015 – 294 с.
6. Артюх Т.М., Григоренко І.В. Теоретичні основи товарознавства [електронний ресурс]: навч. посіб. Київ : НУХТ, 2014. 263 с.
7. Мельник Т.Ю. Товарознавство : підручник (для студентів економічних спеціальностей) [Електронне видання]. Житомир : Державний університет «Житомирська політехніка», 2020. 364 с.
8. Товарознавство. Т. 1. Непродовольчі товари : підруч. / Н. В. Мережко, О. Р. Мокроусова, Л. А. Коптюх та ін. Київ : КНТЕУ, 2019. 760 с.
9. Товарознавство та комерційна діяльність : підручник / В. Л. Дикань, А. О. Каграманян, Н. Є. Каличева та ін. Харків : УкрДУЗТ, 2018. 362 с
10. Лялюк А. М. Товарознавство: конспект лекцій. Луцьк : Вид-во КП ІА «Волиньенергософт», 2019. – 156 с
11. Радченко Л.О. Товарознавство непродовольчих товарів: навч. посібн. Харків: Світ Книг. 2019. 943 с.
12. Безпека продовольчої сировини і продуктів харчування :

науково-допоміжний бібліографічний покажчик / [упоряд. О. В. Олабоді]. Київ : Нац. ун-т харч. технологій, 2018. 96 с.

13. Бочарова О. В. НАССР і системи управління безпечністю харчової продукції : підручник. Одеса, 2019. 376 с.

14. Щербакова Т.В. Теоретичні основи товарознавства : Опорний конспект лекцій з дисципліни, для студентів спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Харків : ХДУХТ, 2020. 200 с.